

2025-04-14

Diarienummer: 2025-00012/K

Till/

Regeringen
Landsbygdsminister Peter Kullgren
Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari

Ang. Livsmedelsstrategi 2.0 - ökad livsmedelsproduktion behöver förenas med klimatmålen

I en tid präglad av global oro och accelererande klimatförändringar ökar vikten av att trygga den svenska livsmedelsproduktionen av både beredskaps- och klimatskäl och med beaktande av andra viktiga aspekter som långsiktig lönsamhet, livsmedelspriser och folkhälsa.

Vi välkomnar att regeringen presenterat en uppdaterad plan, Livsmedelsstrategin 2.0, för att stärka den svenska livsmedelsproduktionen, tillsammans med en rad uppdrag till olika myndigheter för att konkretisera den övergripande ambitionen om ökad robusthet, exportfrämjande samt svensk kvalitet och gastronomi. Samtidigt konstaterar vi i Klimatpolitiska rådet att en avgörande komponent saknas i strategin: hur denna ökade produktion ska ske i linje med Sveriges klimatmål.

Klimatpolitiska rådets uppdrag är att utvärdera hur regeringens samlade politik är förenlig med klimatmålen. Vi ser en outnyttjad potential i jordbrukssektorn samt noterar diskussioner om nya styrmedel på EU-nivå som Sverige nu bör förbereda sig för.

Jordbrukets klimatpåverkan är betydande. Det övergripande målet om noll nettoutsläpp 2045, som riksdagen enats om, innebär att även jordbruket måste öka sitt bidrag till klimatomställningen. Utan en strategi som integrerar klimatmålen, riskerar Sverige att missa klimatmålet samtidigt som jordbrukets långsiktiga robusthet och konkurrenskraft försvagas.

Klimatpolitiska rådets senaste rapport¹, som vi överlämnade till regeringen den 19 mars, visar att det är fullt möjligt att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser (med omkring 25 procent) – samtidigt som livsmedelsproduktionen ökar och självförsörjningsgraden stärks. De flesta av åtgärderna som minskar utsläppen i jordbruket bedöms vara kostnadseffektiva i relation till åtgärder i andra sektorer. Om de dessutom kombineras med en omställning till en mer klimatvänlig och hälsosam kost så stärks svensk livsmedelsförsörjning än mer samtidigt som utsläppen minskar utomlands. Rapporter från svenskt lantbruk², aktörer i livsmedelskedjan³ och forskning⁴ visar på liknande potentialer för utsläppsminskningar, liksom på behovet av utvecklad politik. Inom EU

---

¹ [Klimatpolitiska rådets rapport 2025 \(klimatpolitiskaradet.se\)](https://www.klimatpolitiskaradet.se/rapporter/rapport-2025)

² [Ny rapport från LRF visar lantbrukets klimatpotential - LRF](https://www.lantmannen.se/nyheter/ny-nyhet/ny-nyhet-ny-nyhet)

³ <https://www.lantmannen.se/framtidens-jordbruk/publikationer/>

⁴ [Agriculture, forestry and food in a climate neutral EU \(agora-agriculture.org\)](https://www.agriculture.org/)

diskuteras ett nytt klimatmål till 2040 som kommer att kräva minskad klimatpåverkan även från jordbruket.

En aktiv klimatpolitik för jordbruket är således inte ett hinder för ökad produktion – tvärtom, det är en nödvändighet för att möjliggöra ett konkurrenskraftigt jordbruk som är i linje med både svenska och europeiska klimatmål.

Sverige och EU har satsat på att ställa om industrin genom både krav och stöd. Nu behövs en satsning även på svenskt jordbruk. Jordbruksnäringen brottas med generellt sett låg lönsamhet vilket begränsar kapaciteten att göra viktiga klimatinvesteringar. Den förda politiken hittills saknar såväl en tydlig målbild som tillräckliga incitament för jordbrukets klimatomställning. Det gäller tyvärr även Livsmedelsstrategin 2.0. I vår rapport presenterar vi 13 konkreta rekommendationer som kan sammanfattas i tre punkter:

1. **Ta fram en gemensam målbild och strategi för jordbrukets klimatomställning** – tillsammans med aktörer i hela livsmedelskedjan, civilsamhället och forskningen. Ett brett systemperspektiv och förankring i praktiken är avgörande.
2. **Utveckla nationella och europeiska styrmedel** som främjar samhällsekonomiskt kostnadseffektiva klimatåtgärder i jordbruket. Sverige bör i första hand bidra mer aktivt till EU-gemensam styrning, genom en mer klimatorienterad gemensam jordbrukspolitik i EU och klimatstyrmedel för metan- och lustgasutsläpp, t.ex. i form av ett utsläppshandelssystem. På nationell nivå behövs förstärkta stöd till kostnadseffektiva klimatåtgärder, riskdelning vid större investeringar och utfasning av skattenedsättning för fossil diesel. Sådana styrmedel kan utformas kostnadsneutralt för jordbruket genom återföring av intäkter.
3. **Stärk kunskapsuppbyggnaden** genom förbättrade metoder för att mäta och följa upp klimateffekter, ökad analyskapacitet och förbättrad rådgivning till lantbrukare över hela landet.

Vi menar att Livsmedelsstrategin 2.0 snarast bör utvecklas så att målen för ökad livsmedelsproduktion kan förenas med klimatmålen och samtidigt ta tillvara synergier med andra mål för livsmedelsförsörjning, folkhälsa och biologisk mångfald. Vår senaste rapport kan fungera som en utgångspunkt och ett kunskapsunderlag för detta arbete. Under arbetet med rapporten har vi erfarit att det finns ett engagemang och en vilja att bidra från centrala aktörer inom Sveriges livsmedelsförsörjning. Vi uppmanar regeringen att ta tillvara den möjlighet som detta innebär. Klimatpolitiska rådet diskuterar gärna och i närtid rapportens slutsatser och rekommendationer med ministrar/departement som är ansvariga för Livsmedelsstrategin.

Med vänliga hälsningar,

Klimatpolitiska rådet

Åsa Persson, ordförande, forskningschef och vice VD för Stockholm Environment Institute

Olof Johansson Stenman, vice ordförande, professor i nationalekonomi vid Göteborgs universitet

Elin Lerum Boasson, professor i statsvetenskap vid universitet i Oslo

Filip Johnsson, professor i energisystem vid Chalmers tekniska högskola

Erik Kjellström, professor i klimatologi vid SMHI

Maria Pettersson, professor i miljö- och naturresursrätt vid Luleå tekniska universitet

Henrik Smith, professor i zoekologi vid Lunds universitet

Victoria Wibeck, professor vid Tema miljöförändring, Linköpings universitet

genom Ola Alterå, kanslichef